

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Værker i tolv bind 3-7: Komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 3-7: Komedier", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 3-7: Komedier*, udg. af F. J. Billeskov Jansen , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 90. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb05val-shoot-idm140203110742016/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 3-7: Komedier

ACTUS IV

SCEN. 1.

PHILOCYNE *ved sin Faders Grav.*
Standarden reysed er, til Krig sig alting ryster;
Paa Polidori Arm og Magt jeg mig fortrøster,
Med Fiendens Undergang min Spot han hævne vil.
Hvad for Tragœdie, hvad traurig Skue-Spil
Du, O Lucilia, os tvinger til at øve!
Du lære deraf skal, hvad det er at berøve
Din Søster det, som hun af alting havde kiær.
Jeg først begynder Krig, men Aarsag dog ey er
Til det uskyldig Blod, som herved skal udgydes:
Alt hvad Ulykke skeer, det skal paa dig udtydes,
Thi den ey lastes, som begynder saadant Spill,
Men den alleene, som Anledning gir dertil.
Om end min Fader selv stod op igien af Døde
Og ved sin Myndighed til Fred mig vilde nøde,
Saa fra sit Forsæt dog ey Philocyne stod,
Jeg til Forligelse mig ey bevæge lod.
Hvad vil det siige, om til egen Død jeg iiler?
Jeg svær ved denne Grav og hvad her under hviler,
Ja ved Pandolfi og ved Hyacinthes Siæl,
Ved hende, som mig gav Melampe til min Deel:
At ingen Fare skal mig fra mit Forsæt rygge.
Men Himmell! hvad er det? det er min Faders Skygge!
O! et forfærdet Syn! han op af Graven gaaer,
Mit Legem blir til Iis og Blodet stille staaer.
Philocyne sætter sig i en Lehnestoel.

Af hensyn til rettigheder
vises billedet først i 2003.

SCEN. 2.

ET SPOGELSE *staaer sagte op af Jorden ved en douce*
Musique.
Af hvilke Furier dit Hierte er omspendet,
At du Naturen har forsvoren, Sverdet vendet
Imod Lucilia, imod dit eget Blod?
Du Synd bedriver som forsones ey ved Boed.
Dens Storhed har mig end i Graven gjort uroelig,
Mig tvungen at gaae af Plutonis mørke Boelig,
For at fraskrække dig fra din Hævgierighed,
Ved Faders Myndighed formane dig til Fred,

MELAMPE

Dit onde Forsæt dig med haarde Ord bebreyde,
At mod Naturen, mod din Søster du vil feyde.
I Skrift, Historier, kun et Exempel nævn,
Hvor man har seet slig Begierlighed til Hævn.
Man to Thebaner saac i fordum Dage krige,
To Brødre myrdes af hinanden; men et Rige,
Et Herredømme til den Ild dog Tønder var,
Her et u-mælend Dyr to Søstre væbnet har.
Lad eder Helved ey og Furiae forlede
Til at fremture i slig u-naturlig Vrede,
Ofr den Helene op, som opvakt haver Krig,
Stik udi Skeeden Sverd og lev undrægtelig.
Hvorpaa Spøgelset synker ned i Jorden igien ved samme Musiqve.

SCEN. 3.

PHILOCYNE, *efter at Musiqven har Ende, reyser sig op af Stolen.*
Hævngierighed imod min Søster er forsvunden,
Jeg af min Faders Ord og Straf er overvunden,
Jeg foel Forandring i mit Blod, min heele Krop.
Og min Samvittighed mig nagger, tærer op.
Jeg idel Ruelse i Siæl og Hierte finder,
De salte Taare mig af Øyne Strømviis rinder,
Jeg mærker, at jeg har ey været ved mit Sind,
Og at Hævngierighed har gjort mig gandske blind.
Min Faders Geist har mig fra blodig Forsæt skrækket
Og til Lucilia Medlidenhed opvækket.
Mit Hierte, der var før som Marmor, Flintesteen,
Bevæges, boyes nu som nye udspiret Green.
Jeg vil ey meere med min kiære Søster krige,
Men lade Byttet, og med hende mig forlige;
Jeg fnyseed nys af Hævn, nu sukker efter Fred,
Min Vrede er omvendt til lutter Kierlighed.
Hun sætter sig i Stolen igien og ligesom falder i Afmægtighed.

ACTUS IV. SCENÆ 3-4.

SCEN. 4.

Lucilia med Melampe paa Armen. Philocyne.

LUCILIA.

Jeg Byttet fik igien, som mig med Ret tilhørte;
Saa angenem en Skienk en Elsker aldrig førte
Til sin tilkommend Brud, som den Leander gav:
Den gav mig Liv igien og reddede fra Grav.
Hvor uføremodentlig mig Lykken dog har føyet!
Lev med Melampe nu, Lucilia, fornøyet,
Frygt ey for Polidor, for Trusler og for Krig!
Naar viises Sverd mod Sverd, man nok betænker sig.
Lad stolte Polidor kun med sin Manddom prale,
Leanders Styrke ham nok tvinger at omsale,
Leander lær ham nok at legge Vaaben ned,
At tage Svøftet ind, tilbede sig en Fred.
De tænker, man maaskee forsagt af Trusler bliver,
Og for at undgaae Krig Melampe overgiver;
Ney ney, Lucilia afskrekkes ey saa læt,
Hun har en ædel Siæl, og Hiertet sidder ræt.
Thi før skal Sverdet Folk, som Avner Vind, udrydde,
Ja før skal Helte-Blod som Strøm og Elve flyde,
Før Faders Sverd skal Søn i Graven skikke hen:
Før man Melampe skal aftvinge mig igien.
Men Tiden minder, at jeg maa mig hiem begive.

PHILOCYNE *springer op.*

Bie lidt, Proserpina, jeg skal dig sonderrive
Med disse Hænder, og dig dæmpe skal dit Mod;
Min brændend' Siæles Tørst maa slukkes med dit Blod.
Tov lidt! Men Himmell! hun mig undgik udaf Hænder.
Jeg all min Tanke nu til Krig og Hævn henvender,
Min Faders Tale gjør ey mindste Virkning meer,
All slig Formaning nu kun Snak og Fabel er.
Mod all Bebrejdelse og Straf jeg stopper Øre,
Skiont Himlen raaber Fred, saa dog jeg Krig vil føre,
Min Fader anden gang af Graven op maa staae,
Og mig end haardere min Synd bebrejde maa.

MELAMPE

Naturen maa mig min Misgierning forekaste,
Den heele Verden maa mig hade, skye og laste,
Samvittigheden maa til døde plage mig:
Alt dog forgiæves er at skrække mig fra Krig;
Jeg til min Skiendsel selv min Støtte vil bereede,
Jeg u-naturlig vil og vanskabt gierne heede,
Man som et Monstrum maa mig viise i et Land,
Naar min Hævngierighed fornøyes, stilles kand.
Nu gaaer jeg hen og mig til Mord og Rov bereeder,
Og med bevæbnd Haand min Fjende opleeder;
Nu gaaer jeg hen, min Slægt at rykke op med Rod,
Og for at dyppe Sverd udi min Søsters Blod,
For Ven mod Ven til Had og Avind at opvække,
Med døde Kroppe Mark og Eng at bedække,
At træde under Fod Naturens Ræt og Lov
Ved Blod, ved Knald og Fald, ved Mord, ved Brand,
ved Rov.

SCEN. 5.

SGANARELL *som en Bonde.* Den første gang gik det galt til, men nu haaber jeg, at det skal gaae bedre; thi jeg kom ikke ihu, at en Doctor burde forstaae Latin, og at jeg læt kunde røbes, naar nogen examinerede mig. Det var ellers et forbandet Puds den Oldfux spillede mig; Naar vi eengang faaer Fred, skal jeg nok betale ham igjen. Men der kommer heel beleyligt en af Luciliae Piger; jeg vil fritte hende om Sagerne.

SCEN. 6.

Luciliae Pige. Sganarell.

PIGEN. Aal hvad Ulykke staaer ikke vor Huus nu fore! Vore Efterkommere skal ikke kunde troe, at saadant kand være skeet, nemlig at et u-mælende Creatur, en Skiøde-Hund har ophidset to kiødelige Sostre mod hinanden. Jeg tænkte i Førstningen, at det skulde endes

ACTUS IV. SCENÆ 5.-6.

alleene med Truseler, men jeg mærker, at Polidorus og Leander er derover kommen i Ord sammen og har truet hinanden paa Livet, saa at det ikke vil løbe af uden Blod. Aa! man maa vel sige, at intet Had er saa stor som Broder- og Søster-Had. Men der seer jeg en Bonde. God Dag min ærlig Mand, hvor har du hiemme?

SGANARELL. Jeg er hiemme fra.

PIGEN. Det er ikke saa ilde svart. Men hvor er dit Hiem?

SGANARELL. Hvor har I hiemme, lille Fæstemøe?

PIGEN. Jeg tienner for Pige i en fornemme Jomfrues Huus, som hidder Lucilia.

SGANARELL. Hidder Huuset Lucilia?

PIGEN. Ney, Jomfruen hidder Lucilia. Men hvor tienner du?

SGANARELL. Jeg tienner ingensteds for Pige.

PIGEN *sagte*. Denne Bonde er et lystig Hoed.

Høyt.

Jeg kand nok høre, at du er skiente-fuld. Hvor gammel est du?

SGANARELL. Hvor gammel er I?

PIGEN. Jeg er sytten Aar gammel.

SGANARELL. Sytten Aar gammel, og I er endnu Pige? hvor kand det være mueligt? saa gamle Piger har vi ikke i vor Egn.

PIGEN. Ikke det? Her har vi min Troe Piger paa 40 Aar.

SGANARELL. Da har de stakkels Piger slet Lykke hos jer.

PIGEN. Ja Landsmand, de har slet Lykke baade her udi og i alt andet.

SGANARELL. Hvad kand saadan en Pige, som I er, faae til Løn om Aaret?

PIGEN. Orte Rixdaler.

SGANARELL. Saa meget kand en Pige fortienne paa en Nats Tid hos os.

PIGEN. Det maa være et Canaans Land, som du boer udi.

MELAMPE

SGANARELL. Hvad hidder den Jomfru som I tienner hos?
PIGEN. Hun hidder Lucilia, og er forlovet med en ung Herremand ved Navn Leander.
SGANARELL. Hvor længe har de været forlovet sammen?
PIGEN. Udi fire Aar.
SGANARELL. Det var en forbandet lang Forlovelse. Hvor mange Børn har hun faaet imidlertid?
PIGEN. Fy din Tølper! min Jomfru er en ærlig Jomfru. Jomfruer hos os faaer ikke Børn, førend de bliver gifte.
SGANARELL. Det veed jeg nok, men jeg meente forlovede Jomfruer; thi hos os, hvor Forlovelser er ikke nær saa længe, faaer man gjerne eet Barn i det ringeste for Bryllupet.
PIGEN. Ja der er vel dem hos os, som det gaaer ligeledes til med; men ikke fornemme Jomfruer.
SGANARELL. Er jer Jomfrue da en fornemme Jomfrue?
PIGEN. Ja vist, hun er een af de mægtigste Huuse i Italien.
SGANARELL. Hvor mange Piger er der i jer Huus?
PIGEN. Vi ere 6.
SGANARELL. Faaer de alle liige stor Lon?
PIGEN. Ney somme faaer 8 Rixdlr. og somme 12.
SGANARELL. Hvor mange gange spiiser I om Dagen?
PIGEN. Tre gange. Du gjør mig saa mange u-nyttige Sporsmaal; jeg har saa meget andet i Hoedet.
SGANARELL. Aal lille Pige, bie et Øyeblik! Jeg har saa stor Lyst at vide, hvorledes det gaaer til i fornemme Huuse. Hvor mange Rætter Mad faaer din Jomfrue hver Maaltid?
PIGEN. Sex Rætter.
SGANARELL. Hillemand! saa maa hun ha en Mave saa stor som en Koe-Mave.
PIGEN. Ney saa mænd, hun æder kun lidt af hver Ræt.
SGANARELL. Ja, det maa være. Men paa hvad Tid holder I Chor om Aftenen?

ACTUS IV. SCENA 6.

PIGEN. Det er ikke meer brugeligt i fornemme Huuse.
SGANARELL. Hvor meget Garn kand vel jer Jomfru spinde om Ugen?

PIGEN. Fy fy, du skal nok see, at saadanne Jomfruer syer og spinder.

SGANARELL. Er jer Jomfrue smuk?

PIGEN. Ja vist, hun er som en Lillie.

SGANARELL. Ey, nu begriber jeg, hvorfor hun ikke arbejder.

PIGEN. Du er ikke taabelig for en Bonde; havde jeg stunder, saa gad jeg nok talt meer med dig.

SGANARELL. Aa! lille Pige, nok et par Spørsaal: Er jer Jomfrue bemidlet?

PIGEN. Ja vist har hun store Midler.

SGANARELL. Har hendes Kiereste ogsaa noget til beste?

PIGEN. Aa ja vist.

SGANARELL. Hvorfor gaaer de da saa længe og seer paa hinanden?

PIGEN. Nu har jeg svart til dine to Spørsaal. Far vel!

SGANARELL. Hillemand! hvor skiont løb ikke det af for mig. Hun aabenbarede mig adskillige Ting om Fiendens Tilstand. Ha ha ha! jeg kand ikke bare mig for Latter, naar jeg eftertænker, hvor forbistret artig jeg bar mig ad, og hvor net jeg agerede en Bonde. Naar alting løber vel af, saa er det en stor Tidsfordriv at være en Spion. Jeg haaber, at jeg ikke skal blive robet i denne Dragt. Kunde jeg ikkun nu ihukomme alt hvad jeg udforskede. Lad mig see: Pigen var 17 Aar gammel, faaer 8 Rixdaler til Lon, der er 5 andre Piger i Huuset; De har Piger paa 40 Aar; Lucilia faaer 6 Rætter Mad hver Maaltid, æder kun lidt af hver Ræt; Holder ingen Lovsang om Aftenen; Er bemidlet; Han har ogsaa dygtige Midler. Det er en mægtig Hob, jeg fik at vide paa eengang. Men der kommer en anden, ham maa jeg fritte om andre Sager.

MEI AMPF

SCEN. 7.

En Fisker. Sganarell.

FISKEREN. Aa! Herre Gud, hvor got har dog den i Verden, som har sit paa det Tørre. Ingen Stand er saa slet, som en fattig Fiskers. Men der seer jeg en feed spækked Bonde staaende; Det slags Folk har bedre Dage end vi.

SGANARELL. God Dag, Monstr. Neptunus! har der vanket brav Fisk i Dag?

FISKEREN. Ney, det er kun slet bestilt med Fiskeriet, disvær! mod det var i gamle Dage.

SGANARELL. Det er sælsomt med jer, I Fiskere! I klager over, at Havet tømmes og Fiskene tar af; hvorfor lar I dem ikke være i Roe? Skulde vi Bønder gjøre saa ved Skovene, saa vilde de snart faae Ende; men naar vi hugger et Træ, saa planter vi et andet i Steden. Hvorfor gjør I ikke ligesaadan med Havet og planter andre Fiske i Steden for dem I tar bort?

FISKEREN. Jeg mærker, at du er en god Søemand til Lands.

SGANARELL. Det er min Troe sandt jeg siger; thi det var bedre at I gjorde Fisk, som Folk kunde æde, end Havfruer, som er til ingen Ting nyttig.

FISKEREN. Giør vi Hav-Fruer?

SGANARELL. Saa har jeg hørt, at naar en Fisker ligger hos sin Fiskerinde paa Søen, saa føder hun en Havfrue.

FISKEREN. Det er kun Eventyr, Landsmand!

SGANARELL. Jeg har i det ringeste hørt det fortælle for sandt, Vandsmand! Men er der da ingen Havfruer til?

FISKEREN. Jo der er nok til.

SGANARELL. Hvad Maal taler de?

FISKEREN. De taler alle slags Maal, ligesom paa Landet.

SGANARELL. Mon der er ogsaa Sprogmeister blant dem?

FISKEREN. Jeg har ikke saa stor Kiendskab med dem, at jeg kand give nogen Underretning der om.

ACTUS IV. SCENA 7.

SGANARELL. Men hvoraf kommer det, at man seer
blaae Lys sommetider brænde paa Vandet?

FISKEREN. Naar nogen fornemme Fisk, som en Hval
eller stor Lax, doer, saa blir der holdet Vaage-Stue over
dem, og da brændes slige Lys; men de andre Fiske, som
ey er i Rangen, døer uden Ceremonie som Sviin eller
Bønder.

SGANARELL. Saa maa der paa den Maade være Regie-
ring i Havet, og Vand-Konger, lige saa vel som Land-
Konger paa Jorden.

FISKEREN. Ja vist, Hvalfiskene ere som Konger.

SGANARELL. Disse Søe-Fugle, som man seer i saadan
Mængde, bilder jeg mig ind at være Rifogder.

FISKEREN. Hvi saa?

SGANARELL. Jo, efterdi de æder de smaa Fiske op.

FISKEREN. Ha ha ha!

SGANARELL. Men hvoraf kommer det, at man siger, at
een er saa stum som en Fisk? Kand da Fiskene ikke
tale?

FISKEREN. Ney, de er derudi de aller-ulyksaligste Dyr.

SGANARELL. Hvi saa? Det var at ønske, at I Fiskere
ikke heller kunde tale; Thi I taler ikke gierne, uden I
lyver, saa at en Fisker-Tidende og en Løgn er det selv
samme.

FISKEREN. Du er ikke saa taabelig som du stiller dig an.
Men vidste jeg at du fixerede mig, vilde jeg strax gaae
min Vey.

SGANARELL. Ney det er aldrig min Maade.

Fiskeren vil gaae.

Ey bie lidt, jeg vil spørge dig om noget, vi skal siden
drikke en Kande Øll sammen. Hvem tiener du hos?

FISKEREN. Jeg er een af Leanders Fiskere.

SGANARELL. Hvor mange Fiskere har han?

FISKEREN. Tolv foruden mig.

SGANARELL. Har hver Fisker sin Baad?

FISKEREN. Somme Fiskere har 2 Baade.

MELAMPE

SGANARELL. Hillemand! det er en Fandens Hob Baader. Men er I alle gifte?

FISKEREN. Ja, vi har alle Koner og mange Børn.

SGANARELL. Hvad slags Fisk falder meest ved disse Kuster?

FISKEREN. Cabeljou og Flynder.

SGANARELL. Er alle jere Baade i god Stand?

FISKEREN. Ney, den halve Deel af dem er raadne.

SGANARELL. See der har du noget til en Kande Øll.

Jeg har ikke stunder at drikke med dig; thi jeg skal hjem til min Gaard. Hillemand! nu har jeg udspioneret Fiendens Tilstand baade til Lands og Vands. Gode Kundskaber er det fornemste, man maa lægge sig efter udi Krigstider. Det sidste kostede mig 6 Skilling, men det vil intet sige. Penge kand aldrig blive bedre anvendt; thi saadan Kundskab kand profitere os hundrede gange meere end de Penge var værd. Lad nu see, om jeg kand komme det sidste ogsaa ihu. Leander har 12 Fiskere, hver Fisker har 2 Baade, som er 24; naar jeg nu legger Fiskerne og Baadene sammen, saa blir Summa Summarum 36 Personer in alles, foruden Koner og Børn. Cabeljou og Flynder er de fornemste Fiske, de faaer. Den halve Deel af Baadene er raadne. Den sidste Kundskab er alleene Pengene værd. Alting bestaaer i en Øvelse; Nu skulde jeg kunde fixere, om det var Fanden selv. Men jeg maa hjem og bringe Underretning om det jeg har udspioneret.

SCEN. 8.

Dorothea. Sganarell.

DOROTHEA. Ach ulyksalig var den Tid, paa hvilken Melampe blev fød! den Dag vil skrives med sorte Bogstaver, thi jeg seer saadan Ulykke for Øyen, som ikke er at beskrive. Man hører ikke tale uden om Mord, Brand og Rov. Aa! gid deres Broder Pandolfus, som er

ACTUS IV. SCENA 8.

paa Veyen, i Tide kunde komme hiem, førend Trædiedien gaaer an; Han kunde maaskee ved sin Magt og Myndighed tvinge dem til Fred. Hvis han blir een Dag længer borte, saa er vi allesammen om en Hals.

SGANARELL. Giv dig tilfreds, Dorothea! vor Sag skal faae en god Udgang; thi jeg har faaet en Hob af vide om Fiendens Tilstand baade til Lands og Vands.

DOROTHEA. Har du det, Sganarell?

SGANARELL. Du maa kalde mig Hr. Krigs-Raad eller Hr. Kundskabs-Raad herefter. Jeg har fortient saadan Titul; thi jeg har igiennemgaaet mange Fristelser og Ulykker ved denne Forretning.

DOROTHEA. Veed du da Fiendens Anslag imod os?

SGANARELL. Ney det veed jeg endelig ikke, men jeg veed det som meer er.

DOROTHEA. Naar du ikke veed Fiendens Anslag, saa veed du slet intet.

SGANARELL. Det maa jeg forstaae. Det har kostet mig baade Hoedbryd og Penge.

DOROTHEA. Lad mig da høre hvad det er.

SGANARELL. Ikke om du vilde give mig all Verdens Guld. Jeg gir ingen Rapport til, end til Polidorus selv.

DOROTHEA. Er Leanders Hær meget stærk?

SGANARELL. Det veed jeg ikke, men ---

DOROTHEA. Hvad veed du da? Deri skal jo den heele Kundskab bestaae. Er de da snart færdig med deres Udrystning?

SGANARELL. Det skal jeg ikke heller kunde siige, men jeg veed i det øvrige alting baade til Lands og Vands.

DOROTHEA. Mig synes, at alt det øvrige kand beløbe sig til slet intet.

SGANARELL. Ney hør: Hun vil min Troc ogsaa raisonere i Krigs-Sager.

DOROTHEA. Han gjør sig saa mænd allereede en Miine, som han var en Minister. Jeg veed du kand jo sagte siige mig noget.

MELAMPE

SGANARELL. Ikke om Cabeljouen og Flynderne engang.

DOROTHEA. Hvad er det for Snak?

SGANARELL. Ikke om den 40 Aars Jomfrudom engang. *abit.*

DOROTHEA. Ney hør engang, hvor forblommed han taler. Det er sært med disse Dosmere, at naar dem noget blir betroed, saa bilder de sig ind, at all Verdens Viisdom ligger skjult der under, og gjør store Hemmeligheder af Bagateller, ligesom en vis Raads-Herre, der ærgrede sig snart ihjel, eftersom han udi Søvne havde sagt sin Kone, at Borgemesteren havde spildt Blæk paa sin Klud paa Raadhuuset. Saaledes gaaer det og med denne; thi jeg troer, han lod sig før hænge, end sagde, i hvad Klæde-Dragt han havde seet een af Fiendens Folk. Det var at ønske, at een vilde tage sig for at skrive en Comædie over Folk af deslige Caracteerer, over saadan u-rimelig Politique og affected Taushed. Men der kommer een med et hvidt Baand paa Hatten. Lad os løbe.

SCEN. 9.

En bevæbnet Person. Sganarell. Dorothea.

DEN BEVÆBNEDE. Staaer! eller det koster jer Liv.

SGANARELL. Aa --- Hr. Captein, spar mit Liv, jeg er ikke Sganarell.

DEN BEVÆBNEDE. Ha ha! Er du Sganarell, Polidori troe Tiener? Det er et skjønt Bytte.

SGANARELL. Aa! langt fra, Herre, at jeg er Sganarell; Jeg er Sganarells største Fiende, og jeg holder ham for en Carnal.

DEN BEVÆBNEDE. Du røber dig selv.

SGANARELL. Aa! havde jeg Sganarell her, jeg skulde knuse ham.

DEN BEVÆBNEDE. Hvo est du da?

SGANARELL. Jeg er ingen.

ACTUS IV. SCENÆ 9-10.

DEN BEVÆBNEDE. Est du ingen? Bekiend hvo du est, du skal ellers strax døe for mine Hænder.

SGANARELL. Aa! jeg er min Troe ingen Spion, naadige Herre!

DEN BEVÆBNEDE. Est du en Spion? jeg troer det ogsaa.

SGANARELL. Aa ney Herre, jeg gaaer kun i denne forventede Dragt alleene for den Aarsag, at ingen skulde kiende mig og tage mig for en Spion.

DEN BEVÆBNEDE. Ha ha! nu har jeg nok. Det er en Spion. Hvem tilhører ellers det Fruentimmer?

SGANARELL. Det er min Hustrue, Herre!

DOROTHEA. Aa! troc ham ikke, Herre! Jeg er Jomfrue.

DEN BEVÆBNEDE. Fort, fort hen til Leyren, der kand vi best examinere, om I er Jomfrue.

DOROTHEA. Ach Ridder! jeg svær, at jeg er Jomfrue.

DEN BEVÆBNEDE. Den Sag skal vi strax finde Rede udi, naar I kommer i Leyren.

Han trækker dem ud. De skriger.

SCEN. 10.

Pedro Pandolji Tiener. De andre.

Pedro trækker sin Kaarde og gaaer løs paa den anden, som flyer og lar Byttet fare.

SGANARELL og DOROTHEA paa Knæ. Aa ædle Ridder, I har ved eders Tapperhed reddet vort Liv og taget os af Fiendens Hænder.

PEDRO. I farer vild, kiære Venner! jeg er ikke Ridder, men jeg tienner hos den stolteste Ridder i Verden, jeg meener den store Pandolfus, hvis Navn udi nogle Aar har været en Skræk for Morer og Saracener. Han er nu kommen til sit Fædermeland igien, kroned med Laurbær-Krantze, førende med sig prægtig og kostbar Bytte: Blant andet et med Diamanter besat Sverd, som han med egen Haand tog fra den Moriske Konge Mahomed Muleaz udi det store Slag for Ceuta. Men kiære, hvi

MELAMPE

- bliyer I saa altererede af denne min Tale? er det af Misundelse? fortryder I paa, at min Herre har forhvervet sin Familie saadan Ære?
- DOROTHEA. Aa! jeg er gandske fra mig selv og kand ikke tale et Ord.
- PEDRO. Er det da af Avind?
- DOROTHEA. Ney, det er af Glæde; thi aldrig kunde Pandolfus komme hiem paa beyleligere Tid end nu, da hans Søstre er udi aabenbare Krig mod hinanden.
- PEDRO. Men hvad er Aarsag til saadan Krig? er det fordi den eene vil herske over den anden i den store Pandolfiske Familie? eller er det fordi den eene er misundelig over den andens Skønhed? eller er det af Kierlighed til en skøn og kostbar Ridder, som de begge elsker?
- SGANARELL. Aa ney Herre! alt saadant er kun Bagateller. Slige Ting var ikke tilstrækkelig til at sætte Splid blant tvende saa sterkt forenede Søstre. Ney Monsieur, det er noget, som er meer vigtigt; de trætter om den skønne Melampe.
- DOROTHEA. Ja Herre, Melampe er Tvistens Æble alleene.
- PEDRO. Jeg har jo da giættet ret, at de trættede om en Høyadelig Ridder. Men af hvilken Familie er samme Ridder Melampus?
- SGANARELL. Om hans Fader var en Finke-Ridder eller ey, det skal jeg ikke sige; Men hans Moer gik paa 4 Been og hede Diana, og ligesaa gaaer ogsaa denne Melampe.
- PEDRO. Hvis jeg vidste, at du spottede mig, skulde det koste dit Liv.
- SGANARELL. Min Herre, I maa gjerne slaae mig ihjel, om jeg siger u-sandt. Trætten inellem begge Søstre reyser sig af en Skiøde-Hund.
- PEDRO. En Skiøde-Hund?
- SGANARELL. Ja en Skiøde-Hund; Men I maa vide, min Herre, at den er saa skøn, at om den kom til Auction

ACTUS IV, SCENA II.

paa et Hunde-Market, kunde den løbe op til 6, ja til 8 Skilling.

PEDRO. Dette altsammen begriber jeg ikke.

SGANARELL. Det kommer deraf, at Monsieur kand skee ikke har studeret; thi havde han læst nogle Bøger, som handler om Hunde-Kierlighed, skulde han finde flere Exempler derpaa. Der var jo nyelig en Fransk Dame, som skikkede sig vel i mange store Ulykker, men da hun misted sin Hund, begav hun sig af Sorg i Closter. Er det ikke sandt jeg siger, Dorothea?

DOROTHEA. Jeg blues ved at tale derom, men jeg kand ikke nægte, at Krigen jo reyser sig af en Hund.

PEDRO. Aa Himmell! nu jeg hører Navnet, kiender jeg hende igien. Er hun ikke Philocynes Kammer-Pige? Kiender I ikke mig? jeg er Pedro.

SGANARELL. Og jeg er Sganarell.

De omfavner hinanden.

DOROTHEA. Aa! kiære Pedro, jeg anseer det som et got omen, at I befriede os saa u-formodentlig.

SGANARELL. Det maa endelig være et got omen; thi ellers hadde jeg mistet mit Hoed og du din Jomfrudom; thi saadant regner man ikke saa noye i Felten.

DOROTHEA. Ney jeg meener, denne Befrielse er som et præludium for det, som Pandolfus ved sin Hjemkomst vil udvirke. Aa! gid han allereede var her!

PEDRO. Han vil visselig komme i Dag. Men hvad var det for en Fiende som I blev overfalden af?

DOROTHEA. Lad os gaae hen til et Sted, hvor vi er i Sikkerhed, der skal jeg vitløftig fortælle alting fra Begyndelsen til Enden.

De gaaer bort.